

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 28.6.2021
COM(2021) 323 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Cadrul strategic al UE privind sănătatea și securitatea la locul de muncă 2021-2027
Securitatea și sănătatea în muncă într-o lume a muncii în schimbare**

{SWD(2021) 148 final} - {SWD(2021) 149 final}

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN,
CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI
COMITETUL REGIUNILOR**

**Cadrul strategic al UE privind sănătatea și securitatea la locul de muncă 2021-2027
Securitatea și sănătatea în muncă într-o lume a muncii în schimbare**

1. SECURITATEA ȘI SĂNĂTATEA ÎN MUNCĂ ÎN UE

1.1. Valoarea sănătății și securității la locul de muncă

Legislația UE privind securitatea și sănătatea în muncă (SSM) este esențială pentru protejarea sănătății și securității celor aproape 170 de milioane de lucrători din UE¹. Protejarea persoanelor împotriva pericolelor amenințând sănătatea și securitatea la locul de muncă este un element-cheie pentru asigurarea unor condiții de muncă decente și durabile pentru toți lucrătorii. Aceasta a permis reducerea riscurilor pentru sănătate la locul de muncă și îmbunătățirea standardelor în materie de SSM în întreaga UE și la nivelul tuturor sectoarelor. Cu toate acestea, există în continuare provocări, iar pandemia de COVID-19 a exacerbat riscurile care trebuie abordate.

Protecția sănătății și securității lucrătorilor, consacrată în tratate² și în Carta drepturilor fundamentale³, este unul dintre elementele-cheie ale unei economii a UE în serviciul cetățenilor. Dreptul la un loc de muncă sigur și sănătos se reflectă în principiul 10 al Pilonului european al drepturilor sociale și este fundamental pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite⁴. El este totodată o piatră de temelie a uniunii europene a sănătății, aflată în curs de realizare.

Noul cadru privind SSM pentru perioada 2021-2027, anunțat în Planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale⁵, stabilește principalele priorități și acțiuni necesare pentru îmbunătățirea sănătății și securității lucrătorilor pe parcursul următorilor ani, în contextul unei lumi post-pandemice marcate de dubla tranziție verde și digitală, de provocări economice și demografice și de evoluția noțiunii de mediu de lucru tradițional.

¹ Eurostat, *lfsa_eegan2*, numai angajați (cu excepția lucrătorilor familiali).

² https://europa.eu/european-union/law/treaties_ro

³ Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, *JO C 326*, 26.10.2012, p. 391.

⁴ <https://sdgs.un.org/goals>

⁵ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-action-plan_ro

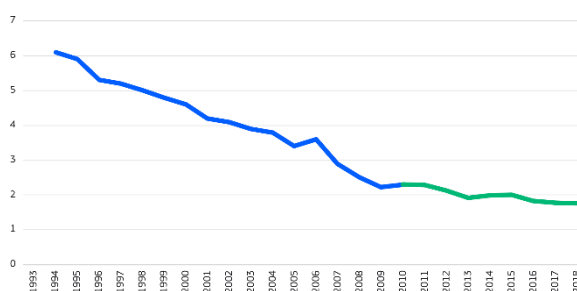
Existența unor condiții de muncă sigure și sănătoase este o condiție prealabilă pentru o forță de muncă sănătoasă și productivă. Nimeni nu ar trebui să sufere de pe urma unor boli sau accidente legate de locul de muncă. Acesta este, de asemenea, un aspect important atât al sustenabilității, cât și al competitivității economiei UE.

Ultimele trei decenii au adus progrese semnificative în domeniul SSM: accidentele de muncă mortale din UE au scăzut cu aproximativ 70 % între 1994 și 2018 (figura 1). Deși factori precum dezindustrializarea și o asistență medicală îmbunătățită au contribuit, fără îndoială, la această scădere, sistemul SSM al UE a jucat și el un rol important. În pofida

acestor progrese, în 2018, în UE-27 s-au înregistrat totuși peste 3 300 de accidente mortale și peste 3,1 milioane de accidente neletale, iar peste 200 000 de lucrători mor în fiecare an din cauza bolilor profesionale. Acest lucru provoacă o imensă suferință umană. Menținerea și îmbunătățirea standardelor de protecție pentru lucrători reprezintă, prin urmare, o provocare și o necesitate permanentă.

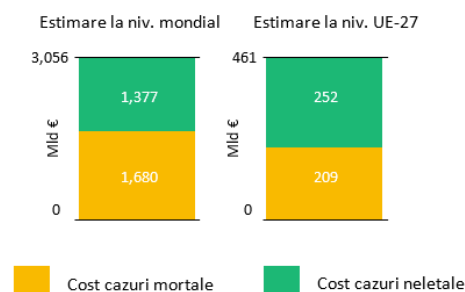
Pe lângă sănătate și bunăstare, există argumente economice solide pentru un nivel ridicat de protecție a lucrătorilor. Accidentele de muncă și bolile profesionale reprezintă un cost de peste 3,3 % din PIB pe an⁶ pentru economia UE (aproximativ 460 de miliarde EUR în 2019) (figura 2). Deși costul bunăstării care stă la baza acestor cifre este necuantificabil, bunele practici în domeniul SSM ajută întreprinderile să devină mai productive, mai competitive și mai sustenabile. Estimările arată că pentru fiecare euro investit în SSM, angajatorul câștigă de aproximativ două ori mai mult⁷⁸. O structură

Figura 1: Accidente de muncă mortale în UE – 1994-2018 (cazuri la 100 000 persoane angajate)

Sursă: Eurostat, date pentru sectoarele economice comune din UE-15 (1994-2009) și pentru toate sectoarele economice din UE-27 (2010-2018).

Figura 2: Costuri pentru societate ale vătămarilor și bolilor profesionale, 2019 (miliarde EUR)

Sursă: EU-OSHA (2017), „Costul accidentelor de muncă și al bolilor profesionale în comparație internațională”, o estimare bazată pe datele Eurostat și ale Băncii Mondiale.

⁶ Această cifră a fost calculată utilizând procentul de ani de viață ajustați pentru dizabilitate (*disability adjusted life years*, DALY) din numărul total de ani de muncă ai populației active din UE, înmulțit cu PIB-ul UE. DALY se calculează prin însumarea anilor de viață pierduți și a anilor de viață trăiți cu o dizabilitate, pentru accidentele de muncă și bolile profesionale, atât mortale cât și neletale.

⁷ Comisia Europeană, Direcția Generală Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune, „Socio-economic costs of accidents at work and work-related ill health – final report” („Costurile socioeconomice ale accidentelor de muncă și ale bolilor profesionale – raport final”), 2011.

⁸ Tompa, E. „IWH economic analysis recommends a combination of methods to reduce silica dust exposure” („Analiza economică a IWH recomandă o combinație de metode pentru a reduce expunerea la pulberea de dioxid de siliciu”), revista *At Work*, nr. 101, vara anului 2020: *Institute for Work & Health* (Institutul pentru muncă și sănătate), Toronto.

solidă de sprijin pentru SSM care să răspundă nevoilor specifice ale IMM-urilor, coloana vertebrală a economiei UE, va oferi o contribuție vitală pentru crearea unei economii sustenabile și pentru succesul SSM în UE în general. O bună securitate și sănătate în muncă reduce de asemenea costurile asistenței medicale și alte sarcini societale, în timp ce o securitate și sănătate necorespunzătoare în muncă presupune costuri ridicate pentru cetățeni, întreprinderi și societate.

Pandemia de COVID-19 a demonstrat cât de importantă este SSM pentru protejarea sănătății lucrătorilor, pentru funcționarea societății noastre și pentru continuitatea activităților economice și sociale critice. Prin urmare, calea către redresare și reactivarea productivității trebuie să includă și angajamentul reînnoit de a menține securitatea și sănătatea în muncă în prim-plan și de a îmbunătăți sinergiile dintre SSM și politicile de sănătate publică.

1.2. Sistemul UE la locul de muncă

Doi factori contribuie la explicarea realizărilor abordării UE în materie de SSM. În primul rând, UE și statele membre au elaborat un **sistem de reglementare avansat** pentru a stabili măsurile preventive și de protecție menite să abordeze riscurile profesionale. În al doilea rând, acesta se bazează pe **abordarea tripartită** conform căreia lucrătorii, angajatorii și administrațiile publice sunt implicate îndeaproape în elaborarea și implementarea acestor măsuri în materie de SSM la nivelul UE și la nivel național. În plus, sprijinul continuu acordat în special microîntreprinderilor și IMM-urilor contribuie la aplicarea corectă a normelor SSM.

Cadrul legislativ al UE privind SSM constă într-o directivă-cadru și 24 de directive specifice elaborate de-a lungul timpului. **Directiva-cadru** europeană din 1989 **privind securitatea și sănătatea la locul de muncă**⁹ stă la baza **principiilor comune și a standardelor minime din întreaga UE**. Ea pune accentul pe o cultură de prevenire a riscurilor și stabilește obligații ale angajatorilor în ceea ce privește: (i) evaluările riscurilor; (ii) măsurile preventive; (iii) furnizarea de informații lucrătorilor în materie de SSM; (iv) formarea; (v) consultarea și (vi) participarea echilibrată. Aceste obligații se aplică în toate sectoarele și profesiunile și deopotrivă angajatorilor publici și privați. Există apoi **directive specifice** care abordează riscuri, grupuri și contexte specifice¹⁰.

Legislația UE în materie de SSM este elaborată în strânsă cooperare cu **Comitetul consultativ pentru securitate și sănătate la locul de muncă (CCSS)**¹¹, un organism tripartit compus din reprezentanți ai guvernelor naționale, sindicate și organizații patronale. **Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă (EU-OSHA)**

⁹ Directiva Consiliului din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă (89/391/CEE).

¹⁰ Punerea în aplicare a directivei-cadru și a directivelor conexe ale UE în materie de SSM pentru perioada 2013-2017 este prezentată în documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei, SWD(2021) 148/2.

¹¹ Decizia Consiliului din 22 iulie 2003 de constituire a Comitetului consultativ pentru securitate și sănătate la locul de muncă (2003/C 218/01), JO C 218 din 13.9.2003.

oferă orientări și instrumente care, împreună cu instrumentele online naționale similare: (i) furnizează informații sectoriale specifice destinate în principal întreprinderilor mici și mijlocii (IMM), întrucât acestea angajează majoritatea lucrătorilor din UE și se confruntă adesea cu obstacole mai mari în ceea ce privește asigurarea sănătății și securității în muncă și (ii) oferă orientări angajatorilor în toate etapele procesului de evaluare a riscurilor¹². **Comitetul inspectorilor de muncă principali (SLIC)**¹³ furnizează avize cu privire la punerea în aplicare a legislației UE în materie de SSM și promovează schimbul de cunoștințe cu privire la practicile de inspecție a muncii.

1.3. Valorificarea cadrelor strategice anterioare și a consultărilor la scară largă

De aproape 20 de ani, cadrele strategice ale UE în materie de SSM au jucat un rol esențial în ceea ce privește modul în care autoritățile naționale și partenerii sociali decid cu privire la obiectivele privind SSM. Printre aceste obiective se numără (i) creșterea alinierii la prioritățile comune; (ii) facilitarea cooperării; (iii) stimularea investițiilor în SSM și (iv) promovarea unor acțiuni concrete la locul de muncă.

Prioritățile-cheie ale cadrului strategic pentru perioada 2014-2020¹⁴, cum ar fi prevenirea bolilor profesionale, abordarea schimbării demografice și punerea în aplicare a legislației, **au fost integrate în cadrele naționale**¹⁵. Printre **principalele realizări** la nivelul UE în contextul cadrului strategic anterior se numără: (i) 3 actualizări ale Directivei privind agenții cancerigeni și mutageni¹⁶ și o propunere privind o a patra actualizare; (ii) modernizarea a 4 directive, inclusiv în domeniul valorilor-limită de expunere și cel al agenților biologici; (iii) un număr mare de **orientări și instrumente online** ale EU-OSHA utilizate pe scară largă și dedicate angajatorilor, inclusiv în ceea ce privește COVID-19 și (iv) ghiduri și instrumente de inspecție elaborate de SLIC.

Prezentul cadru strategic se bazează pe un bilanț al realizărilor în ceea ce privește punerea în aplicare a cadrului strategic al UE privind sănătatea și siguranța la locul de muncă 2014-2020. Exercițiul de evaluare a identificat o serie de provocări legate de punerea în aplicare pe termen mai scurt a cadrului strategic, ținând cont de: (i) constrângerile în materie de resurse din statele membre; (ii) necesitatea de a pune un accent mai mare pe bolile profesionale, schimbarea demografică, riscurile psihosociale și afecțiunile musculo-scheletice și (iii) necesitatea de a ajuta atât inspectoratele de muncă, cât și întreprinderile să își îmbunătățească standardele în materie de SSM.

¹² De exemplu, până la ora actuală au fost publicate 250 de instrumente online interactive de evaluare a riscurilor (OiRA), în timp ce alte 70 de astfel de instrumente sunt în curs de elaborare. Cu ajutorul acestor instrumente au fost efectuate peste 173 000 de evaluări ale riscurilor.

¹³ Reprezentând organismele naționale de inspecție a muncii ale statelor membre.

¹⁴ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor referitoare la un cadru strategic al UE privind sănătatea și siguranța la locul de muncă 2014-2020, COM(2014) 332 final.

¹⁵ Raportul privind strategiile naționale în domeniul securității și sănătății în muncă în UE. EU-OSHA 2019.

¹⁶ Directiva 2004/37/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni la locul de muncă;

Prezentul cadru strategic se bazează, de asemenea, pe **contribuții din partea unei game largi de părți interesate**, reflectând angajamentul tuturor actorilor în punerea sa în aplicare. Bazele au fost puse de un raport al EU-OSHA privind strategiile naționale în materie de SSM, un raport de evaluare specific și instrumente de sondaj avansate. Contribuții suplimentare esențiale la prezentul cadru au provenit de la: (i) o serie de concluzii ale Consiliului¹⁷; (ii) rapoarte¹⁸, recomandări, audieri și alte schimburi cu Parlamentul European; (iii) schimburi cu partenerii sociali și cu experți independenți; (iv) răspunsuri primite în urma unei consultări publice deschise și de la (v) avizul CCSS.

Aceasta se bazează, de asemenea, pe informațiile furnizate de evaluarea punerii în aplicare practice a Directivei 89/391/CEE privind securitatea și sănătatea lucrătorilor la locul de muncă și a 23 de directive conexe ale UE pentru perioada 2013-2017.

Documentul de lucru al serviciilor Comisiei¹⁹ și raportul de sinteză²⁰ care însoțesc prezenta comunicare rezumă aceste rezultate.

2. O VIZIUNE ACTUALIZATĂ PENTRU SSM – TREI OBIECTIVE-CHEIE

Prioritățile cadrului anterior rămân relevante în prezent. Cu toate acestea, sunt necesare acțiuni suplimentare în domeniul SSM la nivelul UE pentru a adapta locurile de muncă la schimbările tot mai rapide de la nivelul economiei, demografiei, modelelor de muncă și societății în general²¹. Pentru o anumită parte a lucrătorilor din UE, conceptul de loc de muncă devine tot mai fluid, dar și tot mai complex, pe măsură ce apar noi forme organizaționale, modele de afaceri și industrii. Pandemia de COVID-19 a accentuat aceste complexități și a făcut ca SSM și politicile de sănătate publică să fie mai interconectate ca niciodată.

Prin urmare, cadrul strategic se axează pe **trei obiective-cheie transversale** pentru următorii ani:

- anticiparea și gestionarea **schimbării** din noua lume a muncii, generată de tranzițiile verde, digitală și demografică;
- îmbunătățirea **prevenirii** accidentelor și a bolilor la locul de muncă;
- creșterea **gradului de pregătire** pentru eventuale crize sanitare viitoare.

¹⁷ Concluziile Consiliului din 13 iunie 2019 intitulate „Lumea profesională în schimbare: reflecții cu privire la noi forme de muncă și la implicațiile pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor” (președinția română); Concluziile Consiliului din 10 decembrie 2019 intitulate „Un nou Cadru strategic al UE privind sănătatea și securitatea în muncă: consolidarea punerii în aplicare a securității și sănătății în muncă în UE” (președinția finlandeză); Concluziile Consiliului din 8 iunie 2020 intitulate „Ameliorarea bunăstării la locul de muncă” (președinția croată).

¹⁸ Rezoluția Parlamentului European din 19 ianuarie 2017 referitoare la un pilon european al drepturilor sociale [2016/2095(INI)]; Rezoluția Parlamentului European din 17 decembrie 2020 referitoare la o Europă socială puternică pentru tranziții juste [2020/2084(INI)].

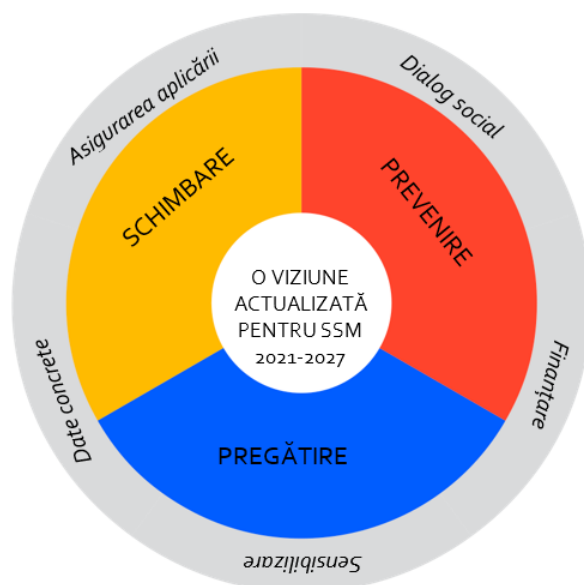
¹⁹ SWD(2021) 148/2.

²⁰ SWD(2021) 149/2.

²¹ ESENER 2019.

Pentru îndeplinirea acestor obiective, sunt necesare acțiuni atât la nivelul UE, cât și la nivel național, sectorial și la nivel de întreprindere.

Punerea în aplicare a acestor trei obiective se va baza pe: (i) dialogul social; (ii) consolidarea bazei de date concrete; (iii) întărirea aplicării legii; (iv) acțiuni de

sensibilizare și (v) finanțare.

2.1. Anticiparea și gestionarea schimbării

Natura multor sarcini, modele de lucru și locuri de muncă este în schimbare. Au apărut locuri de muncă care nu existau cu zece ani în urmă, alimentate de **dubla tranziția verde și digitală**. Împreună, Pactul verde european²², Strategia digitală a UE²³ și Noua strategie industrială pentru Europa²⁴: (i) vor genera investiții majore; (ii) vor contribui la creșterea economică, la inovare și la crearea de locuri de muncă și (iii) vor oferi flexibilitate și oportunități pentru lucrători, întreprinderi și persoanele care desfășoară o activitate independentă. Bugetul de 1,8 mii de miliarde EUR al UE pentru perioada 2021-2027, inclusiv NextGenerationEU, va sprijini aceste inițiative și va contribui la o redresare sustenabilă. În același timp, schimbarea demografică care ia forma îmbătrânirii forței de muncă din Europa necesită o reflecție și un răspuns continuu. Sănătatea și securitatea în muncă joacă un rol esențial în acest sens: pe măsură ce lucrătorii îmbătrânesc, este necesar ca mediul de lucru și sarcinile acestora să fie adaptate la nevoile lor specifice și ca riscurile să fie reduse la minimum. Prin urmare, Cartea verde privind îmbătrânirea populației²⁵ a lansat o

²² https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_ro

²³ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_ro

²⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52020DC0102>

²⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0050&from=EN>

dezbateri inclusiv cu privire la condițiile de participare a lucrătorilor în vârstă pe piața forței de muncă.

Progresele tehnologice pot oferi noi oportunități lucrătorilor în toate etapele vieții și carierei lor. Tehnologiile digitale pot oferi lucrătorilor, inclusiv lucrătorilor cu dizabilități sau lucrătorilor în vârstă, precum și angajatorilor lor, soluții digitale pentru a le sprijini sănătatea și bunăstarea. Aceste progrese tehnologice pot oferi oportunități sporite de îmbunătățire a echilibrului dintre viața profesională și cea privată, atât pentru femei, cât și pentru bărbați, și pot sprijini punerea în aplicare a SSM prin instrumente accesibile, acțiuni de sensibilizare și inspecții mai eficiente. Robotizarea, utilizarea inteligenței artificiale și o mai mare prevalență a muncii la distanță reduc riscurile unor sarcini periculoase precum cele din zone puternic contaminate, cum ar fi sistemele de ape reziduale, depozitele de deșeuri sau zonele de fumigație agricolă. Cu toate acestea, noile tehnologii prezintă, de asemenea, o serie de provocări, din cauza: (i) creșterii gradului de neregularitate în ceea ce privește momentul și locul desfășurării activității și a (ii) riscurilor legate de noile unelte și utilaje. Schimbările climatice pot afecta, de asemenea, siguranța și sănătatea lucrătorilor, de exemplu prin creșterea temperaturii ambientale și a poluării aerului și prin condiții meteorologice tot mai extreme.

- ***Modernizarea și simplificarea normelor UE în materie de SSM în contextul dublei tranziții verzi și digitale***

Legislația UE în materie de SSM acoperă deja multe dintre **riscurile care decurg din schimbările survenite la nivelul industriilor, al echipamentelor și al locurilor de muncă**. Patru directive din domeniul SSM au fost modernizate în ultimii ani, acestea acoperind echipamentele individuale de protecție, tratamentele medicale la bordul navelor, agenții biologici la locul de muncă și expunerea la agenți chimici²⁶. Comisia a propus, de asemenea, revizuirea Directivei privind echipamentele tehnice²⁷, care abordează riscurile generate de digitalizare și de utilizarea echipamentelor tehnice, riscuri care sunt relevante și pentru sănătatea și securitatea lucrătorilor. Comisia propune, de asemenea, primul cadru juridic privind IA, care abordează riscurile legate de anumite sisteme de IA utilizate în domeniul ocupării forței de muncă, al gestionării lucrătorilor și al accesului la activități independente²⁸. Cu toate acestea, evoluțiile tehnologice semnificative, în special în ceea ce privește **lucrul la monitor și locurile de muncă**, precum și evoluția nevoilor și a capacităților unei forțe de muncă în curs de îmbătrânire, necesită actualizări legislative suplimentare relevante. Industria 5.0²⁹ propune o viziune a

²⁶ Echipamentul individual de protecție (Directiva 89/656/CEE a Consiliului); tratamentul medical la bordul navelor (Directiva 92/29/CEE a Consiliului); agenți biologici la locul de muncă (Directiva 2000/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului); a cincea listă de valori limită orientative de expunere profesională (Directiva 2019/1831 a Comisiei).

²⁷ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/2019-Revision-of-the-Machinery-Directive>

²⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/proposal-regulation-laying-down-harmonised-rules-artificial-intelligence>

²⁹ https://ec.europa.eu/info/news/industry-50-towards-more-sustainable-resilient-and-human-centric-industry-2021-jan-07_en

modului în care industria europeană ar putea conduce tranziția verde și digitală prin reconcilierea drepturilor și nevoilor lucrătorilor cu progresele tehnologice și cu limitele planetare.

Schimbarea formelor de muncă, generată, printre altele, de digitalizare, cu o creștere importantă a populației care lucrează de la distanță, va necesita și ea soluții noi și actualizate în materie de SSM. Implementarea rapidă a tehnologiilor wireless, mobile și a altor tehnologii avansate – precum și utilizarea sporită a unor astfel de dispozitive în scopuri profesionale – necesită o analiză suplimentară atât a expunerii lucrătorilor la radiații optice și la câmpuri electromagnetice, cât și a posibilelor efecte negative asupra sănătății în cazul aparatelor mai puternice.

Comisia urmărește evoluția generală a noilor forme de muncă și modele de afaceri, în special a celor legate de economia la cerere bazată pe internet. Ea a lansat o a doua etapă a consultării partenerilor sociali și, cu excepția cazului în care partenerii sociali sunt dispuși să negocieze între ei, va prezenta, la sfârșitul anului 2021, o inițiativă de îmbunătățire a condițiilor de muncă ale persoanelor care lucrează prin intermediul platformelor digitale³⁰. Unul dintre obiectivele principale ale acestei inițiative este de a asigura condiții de muncă adecvate, inclusiv în ceea ce privește securitatea și sănătatea, pentru toate persoanele care lucrează prin intermediul platformelor. Acest lucru va clarifica, în special, situația legată de acquis-ul în materie de SSM care se aplică persoanelor recunoscute ca lucrători, dar nu se aplică persoanelor calificate ca lucrători independenți.

Pe măsură ce începe implementarea mai multor inițiative din cadrul Pactului verde european și al Strategiei UE pentru promovarea sustenabilității în domeniul substanțelor chimice³¹, valorile-limită actuale ale anumitor substanțe periculoase utilizate în sectoare existente și emergente trebuie revizuite³². Acest lucru este relevant atât pentru chestiunea tranziției verzi, cât și pentru prevenirea bolilor profesionale, în special a cancerului (a se vedea, de asemenea, secțiunea 2.2). În ceea ce privește **plumbul** și **cobaltul**, două substanțe periculoase utilizate frecvent în tehnologiile de producere a energiei din surse regenerabile și în producția de baterii, noile date științifice indică faptul că este oportun ca valorile-limită să fie revizuite sau, în cazul cobaltului, stabilite.

O altă substanță de acest tip este **azbestul**. Expunerea la azbest va fi un factor de risc pentru sănătate cu ocazia valului de renovări³³, care urmărește să pregătească clădirile pentru un viitor neutru din punct de vedere climatic în contextul Pactului verde european. Deși acesta nu mai poate fi produs sau utilizat în UE, lucrătorii se confruntă cu o problemă moștenită la renovarea clădirilor, care necesită adesea îndepărtarea azbestului utilizat cu mulți ani în urmă. Expunerea la azbest provoacă anual aproximativ 88 000 de

³⁰ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=522&furtherNews=yes&newsId=10025>

³¹ <https://ec.europa.eu/environment/pdf/chemicals/2020/10/Strategy.pdf>

³² <https://echa.europa.eu/oels-activity-list/-/substance-rev/25140>

³³ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor: Un val de renovări pentru Europa – ecologizarea clădirilor, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea condițiilor de trai, COM(2020) 662 final.

decese în Europa, reprezentând între 55 și 85 % dintre cazurile de cancer pulmonar apărute la locul de muncă, și se estimează că ratele mortalității asociate acestei expuneri vor continua să crească până la sfârșitul anilor 2020 și în anii 2030³⁴. Angajatorii se confruntă deja cu obligații stricte în ceea ce privește protecția, planificarea și formarea. Cu toate acestea, având în vedere cele mai recente dovezi științifice, valoarea-limită de expunere pentru azbest trebuie să fie redusă. În acest scop, Comisia lansează cea de-a doua consultare cu partenerii sociali³⁵, în paralel cu prezentul cadru strategic.

- ***Accentul pe riscurile psihosociale***

Deja înainte de pandemie, problemele de sănătate mintală afectau aproximativ 84 de milioane de persoane³⁶ în UE. Jumătate dintre lucrătorii din UE consideră stresul ca fiind comun la locul lor de muncă, acesta contribuind la aproximativ jumătate din numărul total de zile lucrătoare pierdute. Aproape 80 % dintre manageri sunt preocupați de stresul la locul de muncă³⁷.

Ca urmare a pandemiei, aproape 40 %³⁸ dintre lucrători au început să lucreze de la distanță cu normă întreagă³⁹. Acest lucru estompează granițele tradiționale dintre viața profesională și cea privată și, împreună cu alte tendințe legate de munca de la distanță, cum ar fi conectivitatea permanentă, lipsa interacțiunii sociale și utilizarea sporită a TIC, a condus la apariția unor **riscuri psihosociale și ergonomice**.

Dovezile sugerează că abordarea pericolelor la adresa bunăstării psihosociale necesită instituirea unui proces cu diferite etape care implică schimbări ale mediului de lucru. Comisia Europeană finanțează proiecte care abordează aceste provocări. Proiectele vizează dezvoltarea și implementarea de intervenții pentru promovarea unei stări bune de sănătate mintală și prevenirea bolilor mintale la locul de muncă. În particular, se preconizează că proiectele „Magnet4Europe”⁴⁰ și „EMPOWER”⁴¹ din cadrul Orizont 2020 vor produce rezultate inovatoare. Pentru lucrătorii esențiali din sectorul sănătății sau al îngrijirii, proiectul „RESPOND” își propune să abordeze efectele negative asupra sănătății mintale cauzate de pandemia de COVID-19⁴².

³⁴ Lucrul cu azbestul în contextul reabilitării energetice (aviz din proprie inițiativă). <https://www.eesc.europa.eu/en/news-media/news/workers-health-should-not-be-jeopardised-order-make-buildings-energy-efficient>.

³⁵ Documentele consultării vor fi publicate la adresa: https://ec.europa.eu/social/main.jsp?advSearchKey=consultationsocialpartners&mode=advancedSubmit&catId=22&doc_submit=&policyArea=0&policyAreaSub=0&country=0&year=0#navItem-1

³⁶ https://ec.europa.eu/health/sites/default/files/state/docs/2018_healthatglance_rep_en.pdf

³⁷ Eurofound și EU-OSHA (2014), *Psychosocial risks in Europe: Prevalence and strategies for prevention* („Riscurile psihosociale în Europa: prevalență și strategii de prevenire”), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg.

³⁸ În comparație cu începutul anului 2020, când 1 din 10 angajați din UE lucrau de la distanță, cu normă întreagă sau ocazional, și în general în ocupații cu înaltă calificare în sectorul tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) și în sectoarele cu grad ridicat de cunoștințe.

³⁹ https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/jrc120945_policy_brief_-_covid_and_telework_final.pdf

⁴⁰ <https://cordis.europa.eu/project/id/848031>

⁴¹ <https://cordis.europa.eu/project/id/848180>

⁴² <https://www.respond-project.eu>

Comisia se angajează:

- să modernizeze cadrul legislativ în materie de SSM în ceea ce privește **digitalizarea**, prin revizuirea **Directivei privind locurile de muncă**⁴³ și a **Directivei privind lucrul la monitor**⁴⁴ până în 2023;
- să propună **valori-limită de protecție** în ceea ce privește:
 - **azbestul** în Directiva privind azbestul la locul de muncă⁴⁵ în 2022;
 - **plumbul și diizocianații** în Directiva privind agenții chimici⁴⁶ în 2022;
 - **cobaltul** în Directiva privind agenții cancerigeni și mutageni în T1 2024;
- să lanseze o „campanie EU-OSHA pentru locuri de muncă sănătoase” 2023-2025 care să vizeze crearea unui viitor **digital** sigur și sănătos, acoperind în special **riscurile psihosociale și ergonomice**;
- în cooperare cu statele membre și cu partenerii sociali, să pregătească **o inițiativă fără caracter legislativ la nivelul UE referitoare la sănătatea mintală la locul de muncă**, care să evalueze problemele emergente legate de sănătatea mintală a lucrătorilor și să propună, înainte de finele anului 2022, orientări privind acțiunile de întreprins;
- să dezvolte baza analitică⁴⁷, **instrumentele electronice și orientările** necesare evaluării riscurilor legate de locurile de muncă și de procesele verzi și digitale, inclusiv, în particular, **riscurile psihosociale și ergonomice**;
- să consulte grupul de experți pentru a găsi modalități eficiente de a investi în sănătate⁴⁸, pentru a emite, până la sfârșitul anului 2021, un aviz cu privire la sprijinirea **sănătății mintale a lucrătorilor din domeniul sănătății și a altor lucrători esențiali**;
- să asigure luarea măsurilor de urmărire adecvate legate de Rezoluția Parlamentului European referitoare la **dreptul de a se deconecta**⁴⁹.

Comisia invită statele membre:

- să își actualizeze cadrele juridice naționale, în consultare cu partenerii sociali, pentru a aborda riscurile și oportunitățile în materie de SSM legate de dubla tranziție verde și digitală; statele membre ar trebui să se concentreze asupra utilizării instrumentelor digitale pentru a eficientiza inspecția muncii, atât prin prevenirea, cât și prin detectarea încălcărilor legislației;

⁴³ Directiva 89/654/CEE a Consiliului din 30 noiembrie 1989 privind cerințele minime de securitate și sănătate la locul de muncă.

⁴⁴ Directiva 90/270/CEE a Consiliului din 29 mai 1990 privind condițiile minime de securitate și sănătate pentru lucrul la monitor.

⁴⁵ Directiva 2009/148/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la azbest la locul de muncă.

⁴⁶ Directiva 98/24/CE a Consiliului din 7 aprilie 1998 privind protecția sănătății și securității lucrătorilor împotriva riscurilor legate de prezența agenților chimici la locul de muncă.

⁴⁷ Prezentări generale SSM 2021-2024 privind digitalizarea și riscurile psihosociale, în cooperare cu EU-OSHA

⁴⁸ https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/expert_panel/docs/mandate_workforce_mental-health_en.pdf

⁴⁹ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0021_EN.html

- să găzduiască „evaluări inter pares” care să abordeze aspecte psihosociale și ergonomice profesionale;
- să consolideze monitorizarea și colectarea de date privind situația riscurilor mintale și psihosociale în toate sectoarele.

Comisia invită partenerii sociali:

- să ia măsuri și să actualizeze acordurile existente la nivel intersectorial și sectorial pentru a aborda noi aspecte ale SSM legate de piața digitală a muncii, în particular riscurile psihosociale și ergonomice, până în 2023;
- să ajungă la soluții convenite de comun acord pentru a aborda provocările generate de munca la distanță, digitalizare și dreptul de a se deconecta, pe baza Acordului-cadru al partenerilor sociali europeni privind digitalizarea⁵⁰.

2.2. Îmbunătățirea prevenirii bolilor profesionale și a accidentelor de muncă

Trebuie depuse toate eforturile pentru a reduce cât mai mult posibil numărul de decese la locul de muncă, în conformitate cu o **abordare de tip „viziune zero” în ceea ce privește decesele profesionale în UE**⁵¹. În acest scop, prezentul cadru strategic consolidează **cultura prevenirii**, atât în cadrul organizațiilor, cât și în rândul lucrătorilor individuali. Prevenirea deceselor profesionale va fi posibilă numai prin: (i) **investigarea** amănunțită a **accidentelor și deceselor** la locul de muncă; (ii) identificarea și **abordarea cauzelor acestor accidente și decese**; (iii) **creșterea gradului de sensibilizare** cu privire la riscurile legate de accidentele de muncă și de vătămările și bolile profesionale; și (iv) **consolidarea aplicării** normelor și orientărilor existente. Lecțiile învățate în urma „accidentelor evitate la limită” și a incidentelor critice, precum și schimbul de informații cu privire la aceste evenimente vor conduce la o mai bună analiză și prevenire în întreaga UE. De exemplu, în sectorul agricol și forestier din UE, numărul accidentelor și al deceselor rămâne inacceptabil de ridicat. În acest sens, este esențial să se dispună de date fiabile privind numărul de accidente și decese în ferme și să se întreprindă acțiuni de sensibilizare cuprinzătoare, inclusiv cu privire la riscurile potențiale pentru alți membri ai familiei și copiii care trăiesc în ferme.

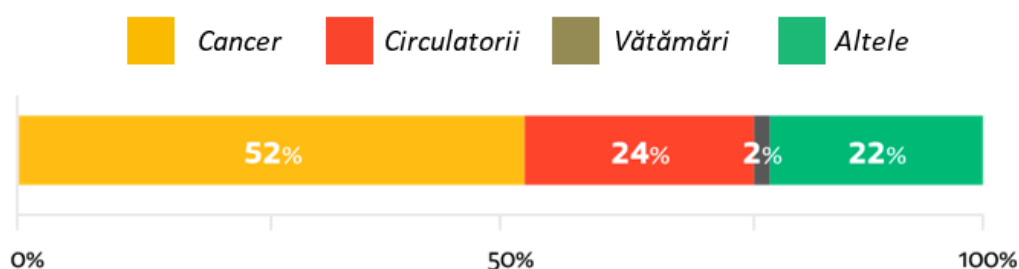
Cauze ale deceselor profesionale

⁵⁰ https://www.etuc.org/system/files/document/file2020-06/Final%2022%2006%2020_Agreement%20on%20Digitalisation%202020.pdf

⁵¹ Rezoluția Parlamentului European din 17 decembrie 2020 referitoare la o Europă socială puternică pentru tranziții juste [2020/2084(INI)] invită statele membre să se angajeze să elimine decesele profesionale și să reducă bolile profesionale până în 2030, și invită Comisia să realizeze acest obiectiv printr-o nouă strategie în materie de SSM.

Cancerul este principala cauză a deceselor profesionale în UE (figura 3). Agenții cancerigeni contribuie anual la aproximativ 100 000 de decese cauzate de cancerul profesional la locul de muncă. Acțiunile de combatere a cancerului la locul de muncă sunt componente esențiale ale planului european de combatere a cancerului⁵², care stabilește o nouă abordare a UE pentru prevenirea, tratarea și îngrijirea sustenabilă a cancerului. Angajamentul UE de a combate cancerul la locul de muncă este, de asemenea, în conformitate cu strategia foii de parcurs privind agenții cancerigeni⁵³ pentru perioada 2020-2024, care reunește statele membre și partenerii sociali pentru a pune în aplicare rapid valorile-limită și celelalte dispoziții adoptate la nivelul UE, limitând expunerea în cazul a 26 de substanțe periculoase și îmbunătățind astfel condițiile de muncă pentru aproximativ 40 de milioane de lucrători.

Figura 3: Cauze ale deceselor profesionale (%) în UE⁵⁴

Sursă: EU-OSHA (2017), „Costul accidentelor de muncă și al bolilor profesionale în comparație internațională”.

Un alt aspect esențial al îmbunătățirii protecției lucrătorilor este abordarea **bolilor circulatorii profesionale**, cum ar fi bolile cardiace sau accidentele vasculare cerebrale. Deși bolile circulatorii reprezintă **a doua cauză ca mărime a deceselor la locul de muncă** în UE (figura 3), nu se cunosc decât puține detalii cu privire la cauzele care stau la baza acestora și la legăturile lor cu riscurile profesionale. Acest lucru împiedică aplicarea unor măsuri adecvate de prevenire la locul de muncă. Cercetarea și colectarea de date suplimentare, precum și promovarea sănătății la locul de muncă, atât la nivelul UE, cât și la nivel național, ar trebui să constituie o prioritate. Aceste acțiuni ar trebui să acopere, de asemenea, **afecțiunile musculo-scheletice (AMS)**, care afectează milioane de lucrători din UE⁵⁵. AMS de origine profesională pot conduce în cel mai rău caz la dizabilitate și, de obicei, nu sunt legate de o singură cauză, ci de o combinație de factori fizici, psihosociali, organizaționali și individuali.

- **Substanțe periculoase**

Substanțele periculoase pot fi întâlnite în aproape toate locurile de muncă, iar milioane de lucrători din UE sunt expuși zilnic la aceste substanțe.

⁵² https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/non_communicable_diseases/docs/eu_cancer-plan_en.pdf

⁵³ <https://roadmaponcarnogens.eu/>

⁵⁴ Cifrele referitoare la UE datează de dinainte de 2021 și includ, prin urmare, Regatul Unit.

⁵⁵ <https://healthy-workplaces.eu/en/about-topic/what-issue>

În general, procesul de abordare a substanțelor periculoase pe baza unei evaluări științifice, a consultării cu CCSS-ul tripartit și a implicării strânse a tuturor părților interesate s-a dovedit a fi un succes, deși el necesită mult timp și resurse. În temeiul prezentului cadru strategic, metodologia pentru abordarea substanțelor periculoase va continua să fie actualizată pentru a se identifica noi **metode de creștere a eficienței în stabilirea valorilor-limită în materie de SSM** în cadrul procesului decizional. În plus, Comisia va continua să simplifice interfața dintre SSM și Regulamentul REACH⁵⁶ pentru a asigura protecția lucrătorilor în conformitate cu abordarea „o substanță, o evaluare” și cu abordarea actualizată privind o mai bună legislație.

Procedura legislativă în curs privind limitele pentru **acrilonitril, compușii de nichel și benzen**⁵⁷ în temeiul Directivei privind agenții cancerigene și mutageni (DCM) va contribui la creșterea protecției împotriva substanțelor cancerigene și mutagene pentru peste 1 milion de lucrători. În plus, CCSS identifică în prezent substanțele care trebuie abordate în mod prioritar în temeiul DCM și al Directivei privind agenții chimici, pentru a asigura valori-limită actualizate pentru substanțele chimice periculoase.

Se va acorda prioritate actualizării și extinderii protecției lucrătorilor expuși la **substanțe toxice pentru reproducere**, în conformitate cu solicitările Parlamentului European. Substanțele toxice pentru reproducere pot avea două grupe de efecte diferite: (i) efectele asupra funcției sexuale și fertilității și (ii) efectele asupra dezvoltării fătului sau a copilului. Acestea sunt riscuri grave pentru sănătate și pot duce la avort spontan, la nașterea unui făt mort sau la o dezvoltare cognitivă deficitară a copiilor concepuți. Conform unei estimări a scenariului cel mai pesimist, substanțele toxice pentru reproducere pot fi cauza a până la 1 274 de noi cazuri de sănătate reproductivă precară în fiecare an, ceea ce se traduce printr-un cost economic de 381 de milioane EUR pe an. **Plumbul** este elementul cu cea mai mare contribuție la bolile cauzate de substanțele toxice pentru reproducere⁵⁸. Prin urmare, viitoarea propunere de stabilire a unor valori-limită obligatorii mai stricte pentru plumb va reprezenta un important pas înainte în abordarea substanțelor toxice pentru reproducere. Cu toate acestea, va fi totodată esențial să se întocmească o listă specifică a principalelor substanțe toxice pentru reproducere care trebuie să fie abordate urgent. În paralel, Grupul de lucru pentru substanțe chimice al CCSS va continua să discute necesitatea adăugării la DCM a substanțelor toxice pentru reproducere și a medicamentelor periculoase, precum și metodologia de stabilire a valorilor-limită.

Parlamentul European și părțile interesate au subliniat, de asemenea, necesitatea de a proteja personalul medical expus la **medicamente periculoase**, precum și la alte riscuri. Comisia Europeană și EU-OSHA au lansat studii și dialoguri ample cu experți și părți interesate cu privire la modalitățile de abordare a acestor riscuri ca parte a unei asigurări eficiente a asistenței medicale. Acest lucru a scos la iveală o mare nevoie de formare,

⁵⁶ Regulamentul privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (https://ec.europa.eu/environment/chemicals/reach/reach_en.htm).

⁵⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52020PC0571>

⁵⁸ Studiu privind substanțele chimice toxice pentru reproducere: <https://ec.europa.eu/social/>

instruire și orientare suplimentare, precum și provocările legate de adoptarea unei legislații obligatorii pentru abordarea acestei probleme.

Promovarea sănătății la locul de muncă

O forță de muncă sănătoasă reprezintă baza fundamentală a unei economii și a unei societăți puternice și reziliente. Încurajarea alegerii unui stil de viață sănătos la locul de muncă poate reduce semnificativ incidența absenteismului, a bolilor și a afecțiunilor netransmisibile (cum ar fi cancerul, obezitatea, bolile cardiovasculare și diabetul). De exemplu, prin intermediul Planului european de combatere a cancerului, vor fi lansate acțiuni de îmbunătățire a educației pentru sănătate în ceea ce privește riscurile și factorii determinanți ai cancerului, pentru a oferi oamenilor, inclusiv lucrătorilor, informațiile și instrumentele de care au nevoie pentru a face alegeri mai sănătoase.

Locuri de muncă pentru toți

Recunoașterea diversității, inclusiv a diferențelor și inegalităților de gen, precum și combaterea discriminării la nivelul forței de muncă sunt esențiale pentru asigurarea securității și sănătății lucrătorilor – atât femei, cât și bărbați – inclusiv atunci când se evaluează riscul la locul de muncă. De exemplu, pandemia a evidențiat riscurile prezentate de utilizarea unor instrumente și echipamente neadaptate (de exemplu, femeile din sectorul sănătății care trebuie să poarte echipamente individuale de protecție concepute pentru bărbați) și necesitatea de a furniza informații exacte, prompte și ușor de înțeles pentru a se asigura că toți lucrătorii, inclusiv cei mai defavorizați, pot înțelege pe deplin normele de la locul de muncă și își pot exercita drepturile. Vor fi încurajate acțiuni vizând evitarea prejudecăților de gen atunci când se evaluează și se acordă prioritate riscurilor de abordat, asigurându-se: (i) reprezentarea **de gen** în consultările lucrătorilor; (ii) o formare adaptată situației personale a angajaților și (iii) recunoașterea riscurilor în ocupații care sunt de mult timp trecute cu vederea sau considerate drept „muncă ușoară” (de exemplu, îngrijitorii sau personalul de curățenie).

În conformitate cu strategia Comisiei privind drepturile persoanelor cu handicap pentru perioada 2021-2030⁵⁹, Comisia va prezenta un pachet pentru a îmbunătăți rezultatele **persoanelor cu handicap** pe piața forței de muncă. Acest pachet va include orientări și sprijin pentru învățarea reciprocă cu privire la: asigurarea sănătății și securității la locul de muncă și la schemele de reabilitare profesională pentru persoanele care suferă de boli cronice sau pentru persoanele care au fost victimele unor accidente.

Violența, hărțuirea sau discriminarea la locul de muncă pe criterii de sex, vârstă, handicap, religie sau convingeri, origine rasială sau etnică și orientare sexuală pot afecta securitatea și sănătatea lucrătorilor și, prin urmare, pot avea consecințe negative pentru persoanele afectate și pentru familiile, colegii și organizațiile acestora, precum și pentru societate în general. Aceasta poate duce, de asemenea, la situații de exploatare prin muncă. Comisia va evalua modalități de consolidare a eficacității Directivei privind sancțiunile

⁵⁹ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes>

împotriva angajatorilor (2009/52/CE), inclusiv în ceea ce privește inspecțiile la locul de muncă vizând grupurile de lucrători deosebit de vulnerabile. Comisia a propus o decizie a Consiliului de autorizare a ratificării de către statele membre, în interesul UE, a Convenției Organizației Internaționale a Muncii din 2019 (nr. 190)⁶⁰ privind violența și hărțuirea. Convenția include, de asemenea, norme specifice privind violența și hărțuirea pe criterii de gen la locul de muncă, care vor fi consolidate prin viitoarea propunere legislativă privind prevenirea și combaterea violenței pe criterii de gen împotriva femeilor și a violenței domestice, astfel cum s-a anunțat în Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025⁶¹.

Comisia se angajează:

- să promoveze o **abordare de tip „viziune zero”** în ceea ce privește decesele la locul de muncă, prin:
 - îmbunătățirea colectării de date privind accidentele de muncă și bolile profesionale și analizarea cauzelor profunde pentru fiecare deces sau vătămare profesională;
 - înființarea unui grup de lucru tripartit „Vision Zero” în cadrul CCSS și elaborarea unor acțiuni și instrumente de informare specifice pentru a spori gradul de sensibilizare;
 - consolidarea aplicării legii prin sprijinirea SLIC în ceea ce privește sporirea gradului de sensibilizare cu privire la reducerea deceselor profesionale la nivel de întreprindere, la schimbul de bune practici și la sprijinirea unei formări mai cuprinzătoare a inspectorilor de muncă.
- să actualizeze normele UE privind substanțele periculoase pentru combaterea **cancerului, a bolilor reproductive și a bolilor respiratorii**, prin:
 - lansarea, în 2023, a unei consultări a partenerilor sociali privind reducerea valorilor-limită pentru **gazele de sudură, hidrocarburile aromatice policiclice, izopren și 1,4-dioxan** în cadrul DCM⁶²;
 - identificarea unei liste prioritare a **substanțelor toxice pentru reproducere** care să fie abordată prin directivele relevante până la sfârșitul anului 2021;
- să furnizeze, până în 2022, orientări actualizate, inclusiv în ceea ce privește formarea, protocoalele, supravegherea și monitorizarea, pentru protejarea lucrătorilor împotriva expunerii la **medicamente periculoase**;
- să realizeze o prezentare generală din punctul de vedere al SSM a **sectorului sănătății și îngrijirii**, în cooperare cu EU-OSHA, până în T1 2024.
- să sprijine acțiunile de sensibilizare cu privire la **afecțiunile musculo-scheletice, cancer și sănătate mintală**, precum și cu privire la **hărțuirea la locul de muncă și prejudecățile de gen**;
- să furnizeze IMM-urilor informații sectoriale în cooperare cu EU-OSHA;

⁶⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52020PC0024>

⁶¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52020DC0152>

⁶² A cincea revizuire a DCM.

- să propună, înainte de sfârșitul anului 2021, o inițiativă legislativă privind prevenirea și combaterea violenței pe criterii pe gen împotriva femeilor și a violenței domestice.

Comisia invită statele membre:

- să depună eforturi în vederea realizării abordării de tip „**viziune zero**” în ceea ce privește decesele profesionale în UE;
- să abordeze riscurile profesionale legate de **bolile circulatorii**;
- să promoveze în rândul lucrătorilor Codul european împotriva cancerului, pentru a le îmbunătăți cunoștințele în materie de sănătate și pentru a reduce riscurile de cancer;
- să evalueze și să abordeze riscurile, cu un accent deosebit pe **grupurile cele mai afectate de pandemie**, cum ar fi persoanele cu handicap;
- să sprijine activ reintegrarea, nediscriminarea și adaptarea condițiilor de muncă ale lucrătorilor care suferă de cancer sau care supraviețuiesc cancerului;
- să promoveze **considerentele de gen** în concepție, punere în aplicare și raportare;
- să abordeze activ **pericolele din sectorul asistenței medicale** prin instituirea și punerea în aplicare a unor proceduri de lucru sigure și prin asigurarea unei **formări adecvate**;
- să ofere **orientări și formare** îmbunătățite pentru măsurile de evaluare riscurilor și de prevenire, în special pentru **microîntreprinderi și IMM-uri**;

să asigure **formarea fermierilor** prin intermediul serviciilor de consiliere agricolă, pentru a le spori competențele și gradul de sensibilizare cu privire la normele în materie de securitate și sănătate în ferme, inclusiv în ceea ce privește utilizarea în condiții de securitate a substanțelor chimice, în special a produselor de protecție a plantelor. *Comisia invită partenerii sociali:*

- să elaboreze orientări pentru sectorul asistenței medicale, care să se concentreze, printre altele, pe protecția lucrătorilor împotriva expunerii la **medicamente periculoase**, deschizând calea pentru dezvoltarea instrumentului online interactiv de evaluare a riscurilor (OiRA) în mod specific pentru sectorul asistenței medicale, în colaborare cu EU-OSHA.

2.3. Creșterea gradului de pregătire – reacția rapidă la amenințări

În perioade de criză precum COVID-19, securitatea și sănătatea în muncă au un rol esențial în sprijinirea lucrătorilor, a întreprinderilor și a administrațiilor publice pentru protejarea vieților omenești și gestionarea riscurilor la adresa bunăstării, dar și a continuității activității și a sustenabilității. Prin urmare, este esențial să se tragă învățăminte din pandemia de COVID-19 și să se crească gradul de pregătire pentru potențialele crize sanitare viitoare, dar și pentru reluarea activității după pandemie. Măsurile de sporire a igienei și

PREGĂTIRE

de reducere a riscului de răspândire a bolii în comunitate, precum și sprijinul pentru sănătatea mintală ar trebui să beneficieze de o mai mare prioritate, prin îmbunătățirea promptitudinii și a eficacității răspunsului la astfel de crize, iar sinergiile dintre SSM și sănătatea publică ar trebui dezvoltate în continuare. Prin urmare, prezentul cadru contribuie la politicile în domeniul sănătății și ajută la creșterea gradului de pregătire pentru viitor, în paralel cu Comunicarea privind primele învățăminte desprinse din pandemia de COVID-19⁶³.

Pandemia de COVID-19 a evidențiat importanța existenței unui cadru general care să impună angajatorilor **să evalueze riscurile și să adopte măsuri preventive** pentru a aborda riscurile la adresa sănătății lucrătorilor în caz de criză sanitară. Aceasta a evidențiat mai mult ca niciodată necesitatea ca lucrătorii să beneficieze de un mediu de lucru care să reducă riscul de transmitere a bolilor infecțioase. De la izbucnirea pandemiei, EU-OSHA a elaborat o serie de documente și instrumente de orientare⁶⁴, în consultare cu autoritățile naționale și cu partenerii sociali, care au explicat angajatorilor, în special IMM-urilor, cum să se conformeze⁶⁵ cerințelor în materie de SSM în diferitele etape ale pandemiei. Aceste orientări vor fi adaptate pe măsură ce știința va înțelege mai bine riscurile, iar măsurile corespunzătoare de sănătate publică vor fi instituite. În plus, Comisia va elabora **proceduri și orientări de urgență** ale UE în materie de SSM pentru a permite aplicarea rapidă a măsurilor în cazul unor potențiale crize sanitare. Acestea vor include, printre altele, dispoziții privind actualizarea evaluărilor riscurilor, mecanisme prin care statele membre să informeze Comisia în timp util cu privire la apariția amenințărilor la adresa sănătății în diferite sectoare și locuri de muncă, precum și cu privire la planurile naționale corespunzătoare adoptate în materie de SSM.

În paralel, în temeiul **Directivei privind agenții biologici**⁶⁶, virusul SARS-CoV-2 a fost clasificat ca făcând obiectul unei proceduri de urgență. Această decizie contribuie la asigurarea protecției lucrătorilor din unitățile în care virusul este manipulat direct, cum ar fi centrele de producție și distribuie a vaccinurilor. Comisia va monitoriza acum punerea sa în aplicare și va elabora orientări pentru inspectorii de muncă pentru a contribui la asigurarea aplicării corecte a măsurilor.

Pandemia a evidențiat, de asemenea, faptul că, în unele cazuri, lucrătorii mobili și transfrontalieri, inclusiv **lucrătorii sezonieri** din UE și din afara UE, pot fi mai expuși la condiții de viață și de muncă periculoase și nesănătoase, cum ar fi cazarea precară sau supraaglomerată sau lipsa de informare cu privire la drepturile lor. Comisia a elaborat orientări privind lucrătorii sezonieri și lucrătorii din transporturi din UE în contextul epidemiei de COVID-19. Aceste orientări invită statele membre și întreprinderile să se asigure că-și respectă obligațiile de a proteja lucrătorii indispensabili și vulnerabili,

⁶³ https://ec.europa.eu/info/files/communication-early-lessons-covid-19-pandemic_en

⁶⁴ <https://osha.europa.eu/ro/themes/covid-19-resources-workplace>

⁶⁵ <https://osha.europa.eu/ro/publications/covid-19-back-workplace-adapting-workplaces-and-protecting-workers/view>

⁶⁶ Directiva 2000/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 septembrie 2000 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți biologici la locul de muncă.

inclusiv prin îndeplinirea obligațiilor lor în materie de SSM. Autoritatea Europeană a Muncii (ELA), cu sprijinul Comisiei Europene, a lansat, de asemenea, în iunie 2021, campania de sensibilizare „*Rights for all seasons*” („Drepturi pentru toate anotimpurile”), atrăgând atenția asupra necesității de a promova condiții de muncă echitabile și sigure pentru lucrătorii sezonieri angajați în toate țările din UE⁶⁷. În plus, EU-OSHA desfășoară, în cooperare cu SLIC, un sondaj privind opiniile inspectorilor de muncă în materie de SSM cu privire la ocupațiile cu risc ridicat, inclusiv munca sezonieră, în toate statele membre.

Deși abordarea UE în materie de SSM se axează pe prevenire, este, de asemenea, important să se sprijine lucrătorii infectați cu COVID-19 și familiile care au pierdut membri de familie din cauza expunerii profesionale la SARS-CoV-2. În acest scop, majoritatea statelor membre au raportat că recunosc COVID-19 ca boală profesională. Deși boala profesională este o chestiune strâns legată de securitatea socială, care este o competență națională, **Recomandarea Comisiei privind**

Recunoașterea COVID-19 ca boală profesională sau accident de muncă este deja o realitate în 25 state membre. Franța, de exemplu, a introdus în septembrie 2020 un decret guvernamental care permite recunoașterea automată a lucrătorilor din domeniul sănătății și din domenii similare în cazurile care duc la infecții respiratorii severe. În plus, Franța permite compensarea unor astfel de cazuri. În Danemarca, cazurile de COVID-19 pot fi recunoscute și compensate atât ca boală profesională, cât și ca accidente de muncă în toate profesiile, în urma unei evaluări efectuate de autoritățile relevante.

bolile profesionale⁶⁸ promovează recunoașterea de către statele membre a bolilor profesionale enumerate în recomandare, în vederea încurajării convergenței.

Comisia se angajează:

- să lanseze fără întârziere o evaluare aprofundată a efectelor pandemiei și a eficienței cadrelor UE și naționale în materie de SSM pentru a elabora **proceduri și orientări de urgență** pentru implementarea, punerea în aplicare și monitorizarea rapidă a măsurilor în cazul unor **potențiale crize sanitare viitoare**, în strânsă cooperare cu actorii din domeniul sănătății publice;
- să actualizeze, până în 2022, **Recomandarea Comisiei privind bolile profesionale pentru a include COVID-19**;
- să elaboreze, până în 2022, orientări pentru **inspectorii de muncă** cu privire la examinarea calității evaluărilor riscurilor și a măsurilor de gestionare a riscurilor în temeiul Directivei privind agenții biologici.

Comisia invită statele membre:

- să elaboreze planuri de pregătire pentru crizele viitoare în cadrul strategiilor naționale privind SSM, inclusiv punerea în aplicare a orientărilor și instrumentelor UE;
- să elaboreze mecanisme de coordonare între autoritățile din domeniul sănătății

⁶⁷ <https://www.ela.europa.eu/en/news/rights-all-seasons-european-labour-authority-supports-fair-work-seasonal-workers>

⁶⁸ Recomandarea Comisiei din 19 septembrie 2003 privind lista europeană a bolilor profesionale.

publice și cele din domeniul SSM până în 2023;

- să intensifice monitorizarea și controlarea efectivă a respectării obligațiilor în materie de SSM în ceea ce privește lucrătorii sezonieri din profesii cu grad ridicat de risc;
- să consolideze cooperarea și schimbul de informații între inspectoratele de muncă și alte autorități naționale relevante în vederea îmbunătățirii standardelor de securitate și sănătate în toate sectoarele ocupării forței de muncă.

3. IMPLEMENTAREA CADRULUI STRATEGIC ACTUALIZAT

Acest cadru strategic se va baza pe: (i) o **bază de date concrete** consolidată; (ii) un **dialog social** solid; (iii) o **finanțare** mobilizată; (iv) o **aplicare** îmbunătățită și (v) **acțiuni de sensibilizare**.

Statele membre vor trebui să abordeze **aspectele ecologice și digitale în strategiile lor naționale în materie de SSM și să îmbunătățească prevenirea și pregătirea** pentru a se asigura că măsurile și abordările actualizate sunt aplicate la locul de muncă.

La nivel de întreprindere, acest lucru se va traduce prin **planificare și măsuri anticipative din partea angajatorilor**. Sunt necesare **orientări** specifice și actualizate, precum și **instrumente de sensibilizare și instrumente digitale**, cu un accent deosebit pe IMM-uri, pentru a le sprijini în această tranziție, pentru a asigura un nivel ridicat de protecție a lucrătorilor și soluții sustenabile, dar și pentru a menține competitivitatea.

- ***Dialogul social***

Partenerii sociali sunt deosebit de bine plasați pentru a găsi soluții adaptate la circumstanțele proprii unei activități sau unui sector specific. Dialogul social sectorial al UE contribuie în mod semnificativ la punerea în aplicare efectivă a legislației UE în materie de SSM. Comisia va colabora cu partenerii sociali pentru a identifica domeniile și acțiunile relevante la nivel sectorial în vederea punerii în aplicare a acestui cadru strategic.

- ***Baza de date concrete***

Cercetarea și colectarea de date, atât la nivelul UE, cât și la nivel național, reprezintă o condiție prealabilă pentru prevenirea bolilor profesionale și a accidentelor de muncă. Consilierea științifică și cele mai recente evoluții tehnologice contribuie la elaborarea legislației și a politicilor în materie de SSM. Acest lucru îi permite Comisiei să continue elaborarea de politici bazate pe date concrete, astfel cum se prevede în Comunicarea din 2021 privind o mai bună legiferare⁶⁹.

Sondajele, colectarea de date și evaluările *inter pares* axate pe subiecte specifice din cadrul actual, atât la nivel național, cât și la nivelul UE, vor constitui pietrele de temelie pentru realizarea obiectivelor de abordare a schimbării, de prevenire, și de pregătire în

⁶⁹ https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-joining-forces-make-better-laws_en

materie de SSM. Măsurile trebuie să țină seama de dimensiunea de gen și să fie adaptate la situația tuturor lucrătorilor, inclusiv: (i) la nevoile tinerilor lucrători care intră în câmpul muncii; (ii) la nevoile persoanelor cu handicap și (iii) la nevoile unei forțe de muncă în curs de îmbătrânire, care trebuie să țină pasul cu evoluția rapidă a tehnologiei moderne și în rândul căreia prevalența bolilor cronice și a afecțiunilor care produc invaliditate a crescut⁷⁰.

- ***Aplicarea și monitorizarea cadrului strategic***

Succesul acestui cadru strategic depinde în mare măsură de implementarea sa la nivel național și local. Pentru a realiza acest lucru, statele membre sunt invitate: (i) **să își actualizeze strategiile actuale în materie de SSM**; (ii) să reflecte la nivel local abordarea actualizată a protecției lucrătorilor și (iii) să abordeze tendința descendentă a numărului de inspecții ale muncii din unele state membre⁷¹ prin întărirea inspecțiilor pe teren.

În 2023, **un summit de bilanț în materie de SSM**, care va reuni instituțiile UE, statele membre, partenerii sociali, EU-OSHA și alte părți interesate relevante, va trece în revistă primele lecții învățate și va recomanda o eventuală reorientare a strategiei, dacă acest lucru va fi necesar. Summitul va examina progresele înregistrate în realizarea abordării de tip „viziune zero” în ceea ce privește decesele profesionale, precum și gradul de pregătire pentru potențialele amenințări viitoare la adresa sănătății și securității lucrătorilor.

În planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale, Comisia a propus **un nou indicator privind accidentele de muncă mortale** în tabloul de bord social revizuit. Acest nou indicator va fi un element-cheie pentru monitorizarea „viziunii zero” a UE.

Acest cadru strategic va contribui, de asemenea, la îmbunătățirea **aplicării și a asigurării respectării legislației UE existente**, de exemplu în ceea ce privește **activitatea inspectorilor de muncă**, cu sprijinul actorilor relevanți (și anume CCSS, EU-OSHA și SLIC). Punerea la dispoziția inspectorilor de muncă a unor orientări și cursuri de formare la nivelul UE și la nivel național pentru a promova cooperarea și metode inovatoare de inspecție contribuie la o mai mare coerență în asigurarea respectării legii în toate statele membre. În plus, Comisia va colabora cu EU-OSHA pentru a elabora instrumente de sprijin și orientări pentru a ajuta angajatorii, în special microîntreprinderile și întreprinderile mici, să se conformeze legislației în materie de SSM.

⁷⁰ „The ageing workforce: implications for occupational safety and health. A research review.” (Îmbătrânirea forței de muncă: implicații pentru securitatea și sănătatea în muncă – O analiză a cercetărilor în domeniu) EU-OSHA, 2016.

⁷¹ Comisia Europeană (2021): „Studiu în sprijinul evaluării cadrului strategic al UE privind sănătatea și siguranța la locul de muncă 2014-2020 – Raport final”.

- ***Acțiuni de sensibilizare și de consolidare a capacităților***

Pentru realizarea abordării de tip „viziune zero” în ceea ce privește decesele profesionale trebuie îndeplinite două condiții prealabile: (i) **creșterea gradului de sensibilizare** cu privire la riscurile legate de accidente de muncă și de vătămările și bolile profesionale; (ii) **consolidarea capacităților** angajatorilor, pentru a garanta securitatea la locul de muncă prin formare și educare și (iii) asumarea de către toți actorii a responsabilității de a respecta normele și orientările. Acțiunile de sensibilizare vor constitui o preocupare constantă a EU-OSHA, în special prin prezentarea sa generală a SSM în domeniul digitalizării și prin campania „Locuri de muncă sigure și sănătoase” 2023-2025: SSM și digitalizarea. Acestea vor contribui la aprofundarea cunoștințelor și la creșterea gradului de sensibilizare cu privire la riscurile pe care le implică aceste evoluții.

- ***Finanțarea***

Fondurile UE, în special Mecanismul de redresare și reziliență și fondurile politicii de coeziune, pot fi utilizate pentru a mobiliza investiții pentru acțiuni în domeniul SSM. Peste 50 % din noul buget pe termen lung al UE și NextGenerationEU vor sprijini modernizarea UE, în special prin investiții în cercetare și inovare, tranziția verde și digitală, pregătire, redresare și reziliență. Fondul social european Plus (FSE +) este disponibil pentru a sprijini măsurile care vizează promovarea sustenabilității, a calității locurilor de muncă și a incluziunii sociale, 25 % dintre acestea fiind alocate pentru aceasta din urmă. FSE + poate fi utilizat de statele membre pentru a investi în: (i) formule de lucru inovatoare și mai productive; (ii) formare; (iii) campanii de informare și sensibilizare în favoarea unor stiluri de viață sănătoase; (iv) bunăstare la locul de muncă și (v) sprijin pentru inspectorii de muncă. Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) poate contribui cu medii de lucru, soluții și echipamente digitale mai bine adaptate. FEDR și Fondul de coeziune pot sprijini conectivitatea zonelor rurale și a zonelor îndepărtate. Noul program al UE în domeniul sănătății – EU4Health 2021-2027 – va oferi, de asemenea, un sprijin semnificativ luptei împotriva cancerului. În plus, EU4Health 2021-2027 va contribui la: (i) prevenirea bolilor și promovarea sănătății în rândul unei populații în curs de îmbătrânire și (ii) supravegherea sporită a amenințărilor la adresa sănătății. De asemenea, UE va sprijini statele membre cu activități de cercetare în domeniul sănătății prin intermediul misiunii Orizont Europa privind cancerul⁷², care integrează abordări inovatoare în materie de cercetare și sănătate publică cu accent pe prevenirea cancerului, precum și prin infrastructura necesară pentru instrumentele digitale din domeniul sănătății prin intermediul Mecanismului pentru interconectarea Europei. În contextul primelor programe de lucru ale Orizont Europa au fost propuse mai multe subiecte legate de SSM în cadrul clusterului „Sănătate”. În plus, rezultatele cercetărilor în curs privind securitatea și sănătatea în muncă, finanțate în cadrul programului Orizont 2020, vor oferi o contribuție valoroasă, de exemplu în ceea ce

⁷² Misiunea are obiectivul general de „a salva peste 3 milioane de vieți până în 2030, iar pentru persoanele afectate de cancer, de a le oferi o viață mai lungă și mai bună”.

privește sănătatea mintală la locul de muncă⁷³. Statele membre pot de asemenea apela la noul Instrument de sprijin tehnic pentru a concepe și implementa reforme în domeniul SSM.

4. PROMOVAREA UNOR STANDARDE EFICACE ÎN MATERIE DE SSM LA NIVEL MONDIAL

Într-o lume globalizată, amenințările la adresa securității și sănătății nu se opresc la frontiere. Țările din întreaga lume beneficiază de pe urma schimbului de bune practici și a învățării din experiențele celorlalte țări. Este esențial **să se consolideze colaborarea cu țările partenere ale UE, cu organizațiile regionale și internaționale și cu alte foruri internaționale pentru a ridica standardele în materie de SSM la nivel mondial.**

Comisia va colabora cu Organizația Internațională a Muncii (OIM) pentru a pune în aplicare și a monitoriza Declarația centenarului privind viitorul muncii, adoptată în 2019. Acest angajament va implica sprijinirea integrării dreptului la condiții de muncă sigure și sănătoase în cadrul OIM referitor la principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă. Cooperarea cu OIM și cu OMS în ceea ce privește datele și cunoștințele va fi deosebit de relevantă. Această cooperare va include sprijinirea, împreună cu statele membre, a creării unui nou indicator privind mortalitatea cauzată de bolile atribuite factorilor de risc profesional, ca parte a obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite.

Comisia va promova SSM în lanțurile de aprovizionare globale și în cadrul întreprinderilor care își desfășoară activitatea în țări cu venituri mici și medii. În particular, aceasta va include continuarea implicării în inițiative-cadru precum Fondul Vision Zero al G7, Acordul privind locuri de muncă mai sigure al G20, precum și rețeaua de experți în materie de SSM.

Este esențial: (i) să se asigure faptul că standardele SSM sunt luate în considerare în mod corespunzător ca parte a angajamentelor obligatorii privind standardele sociale și de muncă și (ii) să se promoveze aspectul mai general al muncii decente în viitoarele acorduri comerciale ale UE. Punerea în aplicare efectivă a acordurilor comerciale ale UE ar trebui să sprijine aceste angajamente, urmând exemplul recent al Acordului de parteneriat economic UE-Japonia.

Comisia va continua să dezvolte cooperarea bilaterală cu țările partenere pentru a promova condiții de muncă mai bune, abordând astfel inegalitățile și promovând dezvoltarea umană la nivel mondial. În plus, se va relua cooperarea bilaterală cu SUA în cadrul unei agende comune revizuite și actualizate în materie de SSM și va fi lansată o nouă cooperare, în particular cu Canada.

⁷³ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/03a2c022-9c01-11eb-b85c-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-199503195#document-info>

Țările candidate și potențial candidate vor fi sprijinite în eforturile lor de aliniere a propriilor cadre juridice și politici în materie de SSM la acquis-ul UE. Pentru Balcanii de Vest, acest lucru include acordarea de sprijin prin: (i) programele de reformă economică; (ii) reuniuni ale subcomitetelor; (iii) negocieri în temeiul capitolului 19, dacă este cazul și (iv) asistență financiară acordată activităților EU-OSHA și în sprijinul agențiilor SSM.

Se va dezvolta o cooperare bilaterală în materie de SSM și cu vecinătatea estică și sudică a UE, precum și prin promovarea cooperării regionale, inclusiv prin intermediul Parteneriatului estic și al Uniunii pentru Mediterana.

5. CONCLUZIE

Prezentul cadru strategic vizează mobilizarea instituțiilor UE, a statelor membre, a partenerilor sociali și a altor părți interesate relevante în jurul unor priorități comune în materie de protecție a sănătății și securității lucrătorilor. El se aplică tuturor părților relevante care se ocupă de sănătatea și securitatea la locul de muncă (administrațiile naționale, inclusiv inspectoratele de muncă, angajatorii, lucrătorii și alți actori relevanți din domeniul SSM) și creează un cadru de acțiune, cooperare și schimb.

Comisia va colabora cu statele membre și cu partenerii sociali pentru: (i) a aborda **schimbarea** survenită în noua lume a muncii; (ii) a îmbunătăți **prevenirea** accidentelor de muncă și a bolilor profesionale, în conformitate cu **abordarea de tip „viziune zero”** și (iii) a crește **gradul de pregătire** pentru eventualele crize sanitare viitoare.

Comisia invită statele membre să își actualizeze și să își elaboreze strategiile naționale în materie de SSM în conformitate cu prezentul cadru strategic – în cooperare cu partenerii sociali – pentru a asigura faptul că noile măsuri sunt aplicate pe teren. **Summitul SSM din 2023** va permite o trecere în revistă a progreselor înregistrate cu privire la acest cadru ambițios, precum și o evaluare a adaptării la un context aflat în evoluție rapidă.